

☞ Kuuleeko Esperantujo? Kuuntelen.

aŭtoro Juha Metsäkallas · publikigita 2021-11-02

☞☞ Radio

Radio-ohjelman lähettämiseen ilmateitse riittää periaatteessa suhteellisen yksinkertainen laite, radiolähetin, *radiosendilo*, joka muuttaa puheen sähkömagneettiseksi radioaaltoiksi. Kuuntelemiseen tarvitaan vielä yksinkertaisempi laite, radiovastaanotin, *radioricevilo*, joka palauttaa nämä aallot takaisin kuultavaksi ääneksi.

Yleisradiotoiminnassa tarkoitus on, että lähetys on laajalla alueella kuunneltavissa. Tällainen yleislähetystenä, *dissendo*, lähettäminen vaatii lähetyslaitteistolta tehoa, kuten [Lahden radio- ja tv-museossa](#) käyneet ovat oppineet. Teho maksaa, tarvitaan lupia jne., joten yleisradio-toiminta ei olekaan niin yksinkertaista. Kun tähän lisätään, kuinka harvassa esperanton kuuntelijoita on, pelkästään esperantoksi lähetävä radioaaltoja käyttävä radioasema on sula taloudellinen mahdottomuus.

☞☞ Internetradio

Internetradio on radiotoimintaa, jossa yleislähetys ei tapahdukaan eetteriin¹ vaan suoratoistona, *elsendflue*, internettiin. Toki tämäkin vaatii enemmän kuin tavallisen tietokoneen kytkemisen reitittimeen, *enkursigilo*, mutta on silti edullisempaa kuin radioaaltojen lähettäminen.

Oli kyse sitten radioaaltoista tai suoratoistosta, radiotoiminta tarkoittaa, että lähetys tapahtuu johonkin tiettyyn aikaan eli lähetys on kuultavissa suorana vain ja ainoastaan mainittuna aikana.

Esperantoksi lähetettäviä radiokanavia tiedän vain kaksi, [Ĉina radio internacian](#) ja [Muzaikon](#). Ensimmäinen lähettää enimmäkseen puhetta (ml. aivan täyttä propagandapaskaa) - uutisia ja muuta toimitettua aineistoa - kun taas jälkimmäinen enimmäkseen musiikkia.

☞☞ Podcastit

Wikipedia määrittelee podcastin², *podkasto*, seuraavasti:

Podcasting on äänitiedostojen eli podcastien julkaisua internetissä. Podcast on audiosarja, jonka jaksoissa keskustellaan jostakin asiasta.

Maailma on täynnä podcasteja mitä ihmeellisimmistä aiheista, sillä podcastien tekeminen onnistuu kotikonsteinkin. Tosin laatu kuuluu – sekä tekninen että sisällöllinen, joten ei ole ihme, että Suomen suurin podcastien tuottaja lienee Yleisradio. Ylen radio- ja tv-lähetyksien lisäksi [Ylen Areenassa](#) on kuultavissa iso määrä podcasteja.

Mikä tahansa internetissä julkaistu puhetta sisältävä äänitiedosto ei tietenkään ole podcast, vaan oleellista on tuo määritelmässä mainittu julkaiseminen sarjana. Siinä missä radio- ja tv-lähetysten lähetyksajat julkaistaan verkkosivuilla ja lehdissä, uusista podcast-jaksoista ilmoitetaan usein (verkko)syötteiden, *(ret)fluo*, avulla.

Esperantujen podcasteista itse seuraan [Kern.punktoa](#) ja [Pola retradiota](#).

☞☞ Verkkosyöte

Verkkosyöte on jossain päin internetiä oleva määrämuotoinen tekstitiedosto, jota jokin sovellus käy säännöllisesti lukemassa ja jonka muutoksista sovellus ilmoittaa. Tavanomaisimmat syötteissä käytetyt määrämuodot ovat RSS ja Atom, mutta periaate on kumpaakin käytettäessä sama.

Aluksi syötteitä käytettiin ilmoittamaan uusista artikkeleista blogeissa³, mutta sittemmin käyttö on laajentunut muunkin tyyppisistä julkaisuista ilmoittamiseen. Toki tieto uudesta jaksosta voidaan ilmoittaa myös jollain verkkosivulla, mutta tällöin ihmisen täytyy itse muistaa käydä tarkistamassa, onko uutta jaksoa ilmestynyt. Syötteitä seuraavalla sovelluksella seuraaminen käy helpommin.

Syötteiden tunnuksiksi on vakiintunut alunperin Firefox-selaimeen suunniteltu oheinen oranssi kuvake, jonka olet varmasti nähnyt jossakin muodossa jollakin sivustolla.

Syötteitä seuraamaan pystyviä sovelluksia on ämpärikaupalla sähköpostiohjelmista (Thunderbird, Applen Mail, Microsoftin Outlook...), musiikkiohjelmiin (Applen iTunes, VLC...), webbiselaimiin (Googlen Chrome, Opera, Firefox...) sekä tietysti varta vasten podcastien seurantaan tarkoitettuihin ohjelmiin (Iphonen Podcastit, Googlen Podcasts...). Koska podcastia kuunnellaan, ei katsota, mieti, milloin kuuntelet. Samalla kun teet tietokoneella jotain muuta, sohvalla maaten vai käydessäsi kävelyllä? Valitse tuohon hetkeen sopiva laite ja siihen sopiva syötteiden lukusovellus. Vinkki: Jotta pysyisit kärryillä, mitkä jaksot olet kuunnellut, tilaa kukin podcasti vain yhteen laitteeseen.

Lisää podcasteista ja niiden kuuntelusta esimerkiksi Kern.punkton jaksossa KP004 Podkaptiloj vuodelta 2014.

<https://kern.punkto.info/podlove/file/143/s/webplayer/c/episode/kp004-podkaptiloj.mp3>

Upotus Kern.punkton sivulta.

1. Ennen sähkömagneettisten aaltojen löytämistä ajateltiin, että kuunylisen kaikkeuden täyttää näkymätön kimmoisa tai hyytelömäinen aine, eetteri (← muinaiskreikka $\alpha\theta\eta\rho$, aithēr), joka mahdollistaa valon ja äänen kulkemisen.
2. Englanninkieliselle lyhenne-sanalle ei ole syntynyt yleisesti tunnettua suomenkielistä vastinetta. Ks. [Kielikello 3/2018](#). Viroksi on muuten mainio *taskuhääling* eli taskuääni.
3. Toiminto on tulossa Finna bablejoon.

La origina artikolo estas publikigita 2021-11-02 en la retejo **Finna bablejo** kun rubriko "Kuuleeko Esperantujo? Kuuntelen.". Ĉi tiu PDF-versio estas aŭtomate kreita 2021-11-29. Vidu ankaŭ la aliajn afiŝojn de tipo [artikoloj](#), [finnalingvaj](#).